

Komunitný plán sociálnych služieb

obce Skalité

na roky 2010 - 2020

Obsah

1. Úvod	2
2. Východisková situácia	3
2.1 Legislatíva a terminológia v sociálnej oblasti	3
2.1.1 Národná legislatíva a dokumenty	3
2.1.2 Obecná legislatíva a dokumenty	3
2.1.3 Zákon o sociálnych službách	3
2.1.3.1 Druhy sociálnych služieb	4
2.1.3.2 Formy sociálnych služieb	5
2.1.3.3 Komunita a komunitný rozvoj	5
2.1.3.4 Pôsobnosť obce	6
2.1.3.5 Núdzna	7
3. Charakteristika obce Skalité, analýza územia	9
3.1 Charakteristika obce Skalité, základné východiská	9
3.1.1 Obyvateľstvo	9
3.1.2 Školstvo	11
3.1.3 Zdravotníctvo	12
3.1.4 Bývanie	12
3.1.5 Nezamestnanosť	14
3.1.6 Sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľov a sociálne ohrozené skupiny obyvateľov	14
3.1.7 Poskytovatelia sociálnych služieb v obci Skalité	15
4. SWOT analýza sociálnej oblasti	18
5. Návrh rozvoja sociálnych služieb	19
5.1 Vízia obce Skalité	19
5.2 Financovanie sociálnych služieb	19
6. Programová časť	22
6.1 Stratégia rozvoja sociálnych služieb na 10 rokov	22
6.2 Hlavné aktivity rozvoja sociálnych služieb na najbližšie obdobie 4 rokov	24
6.3 Implementácia, monitorovanie a aktualizácia	25
7. Záver	26
7.1 Proces tvorby a schvaľovania komunitného plánu	26
Použité zdroje	27

1. Úvod

Súčasná sociálna situácia niektorých skupín obyvateľov nie je vyhovujúca. Samospráva je zo zákona povinná poskytovať určité sociálne služby, má však aj možnosti na to, aby vytvorila podmienky na zlepšenie sociálnych služieb a odstraňovanie príčin sociálnej nerovnosti v spoločnosti. Dobre fungujúca sieť je potrebná na to, aby bolo možné zasiahnuť všade tam, kde sa človek z objektívnych príčin dostal do neriešiteľných situácií alebo tam, kde je pomoc spoločnosti žiadúca.

Pomoc v spoločnosti je tradične poskytovaná blízkymi rodinnými príslušníkmi a úlohou obce je im vytvoriť priaznivé podmienky. Ak títo nie sú schopní z vážnych alebo objektívnych dôvodov poskytnúť potrebnú pomoc, je úlohou obce riešiť sociálnu situáciu občanov vlastnou iniciatívou, ako jej to ukladá zákon, ale aj dobré mravy v obci a zodpovednosť vedúcich predstaviteľov.

Čo je komunitný plán sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce je strednodobý strategický dokument, ktorého cieľom je:

- poznať plány a potreby obce ako poskytovateľa sociálnych služieb
- poznať požiadavky a potreby občanov obce ako príjemcov sociálnych služieb
- rozšíriť a skvalitniť poskytovanie sociálnych služieb pre všetky cieľové skupiny
- koordinovať ponuky a potreby v oblasti sociálnych služieb
- vytvoriť podmienky na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku alebo zhoršovania nepriaznivých sociálnych situácií
- podporovať trvalo udržateľný rozvoj obce.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Skalité je určený predovšetkým pre:

- občanov v nepriaznivej sociálnej situácii ohrozených sociálnym vylúčením
- obyvateľov obce Skalité v hmotnej a sociálnej núdzi
- dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnené skupiny nezamestnaných
- nezamestnaných bez vzdelania, s nízkym stupňom vzdelania
- starších obyvateľov obce Skalité, ktorí potrebujú pomoc
- mladé rodiny s deťmi, osamelých rodičov s deťmi
- obyvateľov obce Skalité, ktorí sa dočasne ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu náhodných udalostí
- obyvateľov obce.

Komunitný plán sociálnych služieb v obci Skalité je otvorený dokument vypracovaný na obdobie rokov 2009 – 2019. Obec Skalité vypracúva tento dokument s cieľom vytvoriť podmienky pre systematické a dlhodobé riešenie problémov občanov ohrozených sociálnou inklúziou v obci.

Komunitný plán vychádza zo základných strategických dokumentov vypracovaných na úrovni národnej a regionálnej a z platnej legislatívy pre sociálnu oblasť. Dokument je v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Skalité a s Územným plánom obce.

Obec Skalité považuje trvalo udržateľný rozvoj za jednu z hlavných požiadaviek rozvoja svojho územia. Obec považuje za potrebné vnieť princípy trvalo udržateľného rozvoja do plánovania, realizácie a vyhodnocovania aktivít vo všetkých oblastiach života obce. Obec Skalité preto bude podporovať vyváženosť tak, že okrem ekonomického rastu zohľadní aj sociálne a environmentálne dopady a bude citlivo pristupovať k potrebám občanov, ako aj k poskytovateľom sociálnych služieb.

2. Východisková situácia

2.1 Legislatíva a terminológia v sociálnej oblasti

Do systému sociálnych služieb sú zapojené 3 typy účastníkov:

- občan – klient, ktorému sú služby poskytované
- poskytovatelia sociálnych služieb - sieť inštitúcií, mimovládnych organizácií, iných právnických a fyzických osôb
- riadiace orgány – samosprávy obcí a krajov, ÚPSVaR, MPSVaR SR

2.1.1 Národná legislatíva a dokumenty

Na vyššej úrovni sa problematikou poskytovania sociálnych služieb zaoberajú dokumenty a legislatíva SR:

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb
- Národný akčný plán dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015
- Národný strategický a referenčný rámec
- Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách
- Výnos MPSVaR SR z 5.12.2007 č. 29775/2007 – II/1 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVaR SR
- Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele
- Zákon č. 36/2005 Z.z. rodine v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 416/2001 o prechode niektorých pôsobnosti z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky.

2.1.2 Obecná legislatíva a dokumenty

Na úrovni obce riešia problematiku poskytovania sociálnych služieb tieto dokumenty:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Skalité
- Územný plán obce Skalité
- VZN obce Skalité č. 8/2008, v znení neskoršej novelizácie, ktorým sa určuje postup a podmienky pri poskytovaní jednorazovej dávky sociálnej pomoci obce Skalité
- VZN obce Skalité č. 3/2009 o spôsobe určenia a výške úhrady za poskytované sociálne služby.
- VZN 2/2007 o spôsobe prenájmu obecných nájomných bytov

2.1.3 Zákon o sociálnych službách

Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách definuje nasledovné pojmy:

Sociálna služba v zmysle tohto zákona je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na

- a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity
- b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti

- c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby
- d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny
- e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením, alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy

- a) z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb
- b) pre svoje životné návyky alebo pre spôsob života
- c) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav
- d) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu
- e) pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím
- f) pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo
- g) z dôvodu, že sa stala obeťou obchodovania s ľuďmi

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby a rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

2.1.3.1 Druhy sociálnych služieb

Druh sociálnej služby, forma sociálnej služby a rozsah poskytovania sociálnej služby sa určia podľa nepriaznivej sociálnej situácie a stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby.

Sociálne služby sú:

- a) sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadeniach (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania)
- b) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi – pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života, poskytovanie sociálnej služby v zaradení dočasnej starostlivosti o deti, poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu
- c) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku – poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská služba a predčitateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie tlmočnickej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok
- d) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú – monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií
- e) podporené služby, ktorými sú – odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,

poskytovanie sociálnej služby v integračnom centre, poskytovanie sociálnej služby v jedálni, poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny, poskytovanie sociálnej služby v práčovni.

2.1.3.2 Formy sociálnych služieb

Sociálna služba sa poskytuje rôznymi formami v závislosti od situácie a prostredia, v ktorej sa fyzická osoba nachádza.

Ambulantná sociálna služba sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby.

Terénna sociálna služba sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí.

Pobytová sociálna služba sa poskytuje, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie. Pobytová sociálna služba sa poskytuje ako celoročná alebo týždenná sociálna služba.

V domácnosti – opatrovateľská služba pre občanov sa poskytuje prioritne v domácnosti občana, ak to jeho nepriaznivý zdravotný stav dovoľuje.

Klubová forma – je vykonávaná organizovaním spolkov a spoločných aktivít obyvateľov.

2.1.3.3 Komunita a komunitný rozvoj

Komunita je skupina osôb, ktorá žije v určitom zoskupení určenom najmä ulicou, mestskou časťou, obcou, mestom a ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele.

Obec vytvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršeniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnansti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

2.1.3.4 Pôsobnosť obce

Obec podľa zákona o sociálnych službách vykonáva nasledujúce kompetencie:

- rozhoduje o poskytovaní opatrovateľskej služby a o úhrade za túto opatrovateľskú službu
- rozhoduje o prepravnej službe a o úhrade za túto prepravnú službu
- rozhoduje o poskytovaní prepravnej služby a o úhrade za túto prepravnú službu
- rozhoduje o poskytovaní starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, ktoré zriadila a o úhrade za poskytnutú starostlivosť v tomto zariadení
- rozhoduje o povinnosti občana zaplatiť úhradu za uvedené sociálne služby, ak boli poskytnuté neprávom, bez úhrady alebo na nižšiu úhradu
- zriaďuje a kontroluje zariadenia sociálnych služieb
- poskytuje pomoc občanom pri zabezpečení prístrešia
- vykonáva poradenstvo pri riešení rodinných a sociálnych problémov
- vyhľadáva občanov, ktorým treba poskytnúť sociálnu pomoc
- vedie evidenciu občanov, ktorým poskytuje sociálnu pomoc
- organizuje spoločné stravovanie
- utvára podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej a psychickej aktivity občanov
- uzatvára zmluvu o poskytnutí sociálnej pôžičky
- uzatvára zmluvu o zabezpečovaní poskytovania sociálnych služieb inými právnickými a fyzickými osobami, ktoré majú oprávnenie na ich poskytovanie
- obec môže poskytovať zo svojho rozpočtu subjektu, ktorý poskytuje pomoc podľa zákona, finančný príspevok alebo jednorázový účelový príspevok

Podľa zákona o sociálnoprávnej ochrane a o sociálnej kuratele č. 305/2005 Z.z. obec:

- vykonáva opatrenia zamerané na predchádzanie vzniku porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb:
 - organizovanie alebo sprostredkovanie účasti na programoch, tréningoch a aktivitách zameraných na podporu plnenia rodičovských práv a povinností, plnenia funkcií rodiny, na utváranie a upevňovanie vzťahov medzi manželmi, medzi rodičmi a deťmi, rozvoj schopnosti riešiť problémové situácie a adaptovať sa na nové situácie
 - organizovanie alebo sprostredkovanie účasti na programoch a aktivitách zameraných na predchádzanie sociálno-patologickým javom
 - sprostredkovanie kultúrnych, záujmových a iných aktivít zameraných na podporu vhodného využívania voľného času detí
- ponúknuť pomoci dieťaťu, rodičom alebo ponúknuť sprostredkovania pomoci pri riešení výchovných problémov alebo rodinných problémov a pri uplatňovaní nárokov dieťaťa podľa osobitných predpisov (napr. riešenie hmotnej núdze)
- sledovanie negatívnych vplyvov pôsobiacich na dieťa a rodinu a zisťovanie príčin ich vzniku
- organizovanie alebo sprostredkovanie účasti na programoch zameraných na pomoc pri riešení problémov detí v rodine, škole a na pomoc rodinám pri riešení výchovných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch
- organizovanie alebo sprostredkovanie účasti na programoch zameraných na pomoc deťom alebo plnoletým fyzickým osobám ohrozeným správaním člena rodiny, členov rodiny alebo iných osôb (domáce násilie, zneužívanie a pod.)
- organizovanie alebo sprostredkovanie účasti na programoch zameraných na plnoleté fyzické osoby, ktoré svojim správaním ohrozujú členov rodiny

- organizuje výchovné alebo sociálne programy pre deti, ktorým bolo uložené výchovné opatrenie
- organizuje programy na pomoc deťom a plnoletým osobám ohrozeným násilím a zneužívaním
- organizuje resocializačné programy
- spolupôsobí pri výkone výchovných opatrení uložených súdom alebo orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- spolupôsobí pri pomoci deťom, pre ktoré orgán sociálnoprávnej ochrany a kurately vykonáva sociálnu kuratelu a podieľa sa na spracovaní a plnení plánu sociálnej práce s deťmi
- spolupôsobí pri úprave a obnove rodinných pomerov dieťaťa finančnou podporou
- poskytuje rodičom dieťaťa alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa príspevok na dopravu do zariadenia
- poskytuje informácie osobe, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom, na podanie žiadosti o zapísanie do zoznamu žiadateľov a o subjektoch vykonávajúcich prípravu na náhradnú rodinnú starostlivosť
- poskytuje dieťaťu príspevok na tvorbu úspor podľa osobitných podmienok
- poskytuje pomoc dieťaťu v naliehavých prípadoch, najmä ak je ohrozený jeho život, zdravie alebo priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin
- poskytuje pomoc dieťaťu alebo plnoletej fyzickej osobe ohrozenej správaním člena rodiny, členov rodiny alebo správaním iných fyzických osôb
- poskytuje pomoc na zachovanie a úpravu vzájomných vzťahov medzi deťmi a rodičom a úpravu rodinných pomerov dieťaťa, ak bolo dieťa umiestnené v zariadení na výkon ústavnej starostlivosti, predbežného opatrenia alebo výchovného opatrenia
- poskytuje pomoc mladému dospelému po skončení ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania
- poskytuje súčinnosť štátnym orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri zisťovaní rodinných, bytových a sociálnych pomerov dieťaťa a jeho rodiny a súčinnosť zariadeniu pri zabezpečovaní osamostatnenia sa mladého dospelého
- utvára podmienky na prácu s komunitou
- zriaďuje zariadenia podľa potrieb obyvateľov na účel výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- vyhľadáva fyzické osoby, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti
- vyjadruje sa k spôsobu života fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom
- vedie evidenciu detí, rodín a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi č. 599/2003 Z.z. obec:

- rozhoduje o jednorázovej dávke v hmotnej núdzi
- vykonáva poradenstvo pri zabezpečení základných životných podmienok a pri pomoci v hmotnej núdzi
- zabezpečuje výkon osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi

2.1.3.5 Núdza

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním posudzujú si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, sociálnu neprispôsobivosť alebo stratu zamestnania. Podľa zákona o sociálnej pomoci sa za sociálnu núdzu považuje aj stav, keď občan s ťažkým zdravotným postihnutím potrebuje zmierniť sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia.

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.

3 Charakteristika obce Skalité, analýza územia

3.1 Charakteristika obce Skalité, základné východiská

Obec Skalité sa nachádza v severozápadnej časti Slovenska na hraniciach s Poľskou republikou. Patrí do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Čadca. Od okresného mesta je vzdialené 14 km. Obec má rozlohu 3 316 ha. Obec je súčasťou mikroregiónu Triangel, ktorého názov vychádza zo spojenia obcí na hraniciach s Poľskou, Českou a Slovenskou republikou.

Obec leží v údolí rieky Čierňanka v severnej časti Kysuckých Beskýd v nadmorskej výške od 490 m. n. m. do 867 m n. m., stred obce je v 524 m. n. m. Chotár obce je vrchovinný, stredne členitý, na juhu tvorený treťohornými hornatinami.

Presný rok vzniku obce nie je zachovaný. Obec vznikla v 17. storočí postupným rozšírením osídľovania obcí Svrčinovec a Čierne avšak viacerí historici udávajú pri vzniku obce rok 1648. Pri súpise obyvateľstva strečnianskeho panstva v roku 1662, kde sa prvý raz spomína Skalité, mala už obec 151 osadníkov. V roku 1749 oddelením sa od farnosti v Čadci bola zriadená samostatná farnosť v Skalitom, do ktorej patrilo i Čierne a Oščadnica. Prvá škola bola postavená v roku 1812 na farskom pozemku. V roku 1857 bola postavená nová škola pre celú obec. Železničná trať z Čadce po Zwardoň bola odovzdaná v roku 1884. Napojila sa na hlavnú Košicko-bohumínsku trať. Bol to významný impulz pre rozvoj obce a regiónu.

Poštový úrad bol v obci otvorený v roku 1885, teda zároveň s otvorením železničného spojenia. Ešte v roku 1939 boli však v obci len štyria abonenti telefónov: notársky úrad, žandárska stanica a dva verejné telefóny na poštovom úrade a na turistickej chate v Serafinove.

Obec Skalité má dobré regionálne a medzinárodné dopravné spojenie prostredníctvom cesty I/12 na cestu I/11 v Čadci. Železničná trať č. 129 z Čadce do Poľska patrí významom medzi železnice I. kategórie (magistrálne trate). V obci sa nachádza cestný aj železničný hraničný prechod Skalité – Zwardoň.

Súčasný vodný zdroj v katastri obce kapacitne nepostačujú. V súčasnosti je rozostavaná stavba projektu Dodávka pitnej vody a odkanalizovanie Horných Kysúc, v rámci ktorej sa v roku 2010 obec napojí na skupinový vodovod privádzajúci vodu z Vodnej nádrže Nová Bystrica. Tak isto bude obec napojená na skupinovú kanalizačnú sieť a odpadové a splaškové vody budú zneškodňované v ČOV Čadca.

Obec je plne elektrifikovaná a plynofikovaná. Obec Skalité telefonicky prislúcha do primárnej oblasti Žilina. Pokrytie signálom telefónnych operátorov je dostatočné. Priamo v obci pôsobí miestne občianske združenie SkalWifi, ktorého cieľom a náplňou je spojiť geograficky vzdialené oblasti obce Skalité prostredníctvom bezdrôtovej počítačovej siete.

V štruktúre osídlenia obec plní predovšetkým funkciu bývania a rekreácie so zachovaním nezávislej výroby, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva.

3.1.1 Obyvateľstvo

Počet obyvateľov v obci Skalité od roku 2002 stúpa. Na takomto výsledku sa podieľa nielen prirodzená pôrodnosť, ktorá je vyššia ako úmrtnosť, ale do obce sa prisťahovalo aj niekoľko obyvateľov. Dôvodov tohto stavu je viacero – vhodná poloha obce, zmena rodinného stavu, dobrá sociálna situácia, výstavba nájomných bytov a pod.

Predpokladom do roku 2020 je pozvoľný nárast počtu obyvateľov až k hranici 5400 osôb.

Vývoj obyvateľstva za posledných 10 rokov

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	1.polrok 2009
Stav k 1.1.	5 090	5 042	5 045	5 064	5 075	5 065	5 135	5 156	5 183	5 186
Živonarodení	63	51	64	59	52	63	64	68	65	29
Zomretí	70	55	42	46	34	49	60	42	61	28
Prírodný prírastok/úbytok	-7	-4	22	13	18	14	4	26	4	1
Prist'ahovaní	33	52	44	32	19	91	44	33	35	32
Vyst'ahovaní	30	45	47	34	47	35	27	32	36	19
Prírastok/úbytok s'ahovaním	3	7	-3	-2	-28	56	17	1	-1	13
Celkový prírastok/úbytok	-4	3	19	11	-10	70	21	27	3	14
Stav k 31.12.	5 086	5 045	5 064	5 075	5 065	5 135	5 156	5 183	5 186	5200 ^{*)}

Zdroj: Štatistický úrad SR

Index vitality obyvateľov je na hodnote 130, čo znamená, že v obci je vyššie zastúpenie obyvateľov predproduktívneho veku ako poproduktívneho. Tabuľka vývoja počtu obyvateľov ukazuje, že postupne klesá najmä počet obyvateľov v produktívnom veku. Títo tvoria dôležitú časť príjmu pre ostatné skupiny obyvateľstva.

Vývoj počtu obyvateľov obce Skalité podľa veku

Rok	Veková kategória v rokoch									
	1-14	15-19	20-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90 –	Spolu
2004	1124	399	2909	200	174	135	86	24	14	5065
2005	1106	420	2967	203	169	142	91	23	14	5135
2006	1081	455	2979	200	171	131	95	27	17	5156
2007	1053	475	3013	190	173	140	91	31	17	5183
2008	1026	480	3044	185	174	135	89	39	14	5186

Zdroj: Štatistický úrad SR

Podľa sociálnej politiky sú najviac ohrození sociálnym vylúčením občania v dôchodkovom veku, deti do dovŕšenia povinnej školskej dochádzky a rodiny s malými deťmi, ktoré majú nízke príjmy.

Členenie obyvateľov obce Skalité podľa veku a pohlavia k 31.12.2008

	Veková kategória v rokoch								
	1-14	15-19	20-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	Nad 90
Muži	526	221	1538	70	72	46	28	17	4
Ženy	500	259	1506	115	102	89	61	22	10
Celkom	1026	480	3044	185	174	135	89	39	14

Zdroj: Štatistický úrad SR

V obci Skalité bol v roku 2008 priemerný vek obyvateľstva 35,99 rokov, pričom priemerný vek žien bol vyšší.

Index starnutia ukazuje u mužov a žien výrazné rozdiely. Index starnutia obce Skalité bol 94,74 v roku 2008.

Priemerný vek obyvateľov k 31.12.2008

	Muži	Ženy	Celkom
Priemerný vek	34,63	37,27	35,99
Index starnutia	62,93	128,20	94,74

Zdroj: Štatistický úrad SR

3.1.2 Školstvo

Z dlhodobého hľadiska pôrodnosť v obci Skalité klesá. Tento trend spôsobilo predovšetkým rozhodnutie niektorých občanov mať prvé dieťa vo vyššom veku, prípadne z ekonomických dôvodov mať nižší počet detí ako to bolo v minulosti.

Nasledujúca tabuľka porovnáva počet detí v obci Skalité v roku 2004 a v roku 2008.

Rozdelenie počtu detí v rokoch 2004 a 2008

Vek	Chlapci		Dievčatá		Celkom	
	2004	2008	2004	2008	2004	2008
0-2	89	102	80	92	169	194
3-5	91	97	84	83	175	180
6-14	374	327	406	325	780	652

Zdroj: Štatistický úrad SR

V obci Skalité sú školy:

Materská škola Ústredie, Základná škola s materskou školou Skalité – Kudlov, Základná škola sv. Andrea Svorada a Benedikta v Ústredí.

Základná škola Skalité - Kudlov má v školskom roku 2009/2010 289 žiakov, toho 101 na prvom stupni a 188 na druhom stupni.

Do mimoškolských aktivít školy sa prihlásilo 217 žiakov, čo dokazuje záujem žiakov o zmysluplne strávený čas venovaný svojím záujmom v obci. Škola každoročne organizuje veľké množstvo mimoškolských aktivít a krúžkov ako multikrúžok, varíme zdravo a chutne, biatlon, gymnastika, aranžovanie, botanický krúžok, prírodovedecký krúžok, školský parlament, školský časopis a pod.

Základná škola Skalité sv. Andrea Svorada a Benedikta v Ústredí, jej zriaďovateľ je Žilinská diecéza.

Základná škola má v školskom roku 2009/2010 340 žiakov, čo je o 11 menej oproti predchádzajúcemu roku. Na škole je každoročne otvorených 15-20 záujmových krúžkov (futbalový, počítačový, výtvarný, aerobik, mažoretky, spoločenské tance, turistický, žurnalistický, divadelný a pod.) Na škole pôsobí tiež divadelný krúžok KOLOVRÁTOK.

Materská škola Skalité – Kudlov

Materská škola v obci Skalité- Kudlov má v školskom roku 2009/2010 59 žiakov, ktorí sú umiestnení do troch tried. Jej kapacita však nedosahuje požiadavky zo strany rodičov. Predškolský vývoj je tu zabezpečený kvalifikovanými pracovníkmi.

Súčasťou výučby v materskej škole je krúžok anglického jazyka, práca s počítačom, výlety do prírody, či rozvoj pracovných a výtvarných zručností detí, ktoré sú tiež spojené s aktívnou účasťou rodičov. Materská škola pravidelne organizuje vystúpenia detí a besiedky pre rodičov a mnoho ďalších aktivít, ktorá pomáhajú aktívnemu začleneniu a rozvoju detí.

Materská škola Skalité – Ústredie

Materská škola v Ústredí má v školskom roku 2009/2010 93 žiakov, ktorí sú umiestnení do štyroch tried. Kapacita škôlky je úplne vyčerpaná. Výučba je zabezpečená kvalifikovanými

pracovníkmi. Záujmové aktivity, ktoré škôlka rozvíja sú tvorivé dielne rodičov a detí (deň vitamínov, deň zeme apod.), Mikuláš, besiedky, Deň matiek, účasť vo výtvarných súťažiach, uvítanie detí do života, krúžok anglického jazyka, športové olympiády, spolupráca s MS v obci Čierne.

V obci je tiež zriadená Obecná knižnica, ktorú navštevujú predovšetkým žiaci základnej školy, ale knižnica disponuje kvalitnou literatúrou aj pre dospelých.

Problémom pre niektoré mladé rodiny s deťmi je neexistencia jasli v obci, ktoré však v blízkej budúcnosti obec neplánuje zriadiť z dôvodu nízkeho počtu záujemcov o tento druh služby a neefektívnosti ich využitia. Túto starostlivosť dočasne zabezpečujú matky, prípadne rodinní príslušníci.

V blízkom hlavnom meste Čadca sa nachádzajú viaceré stredné školy. Tiež je tu možné študovať externou formou na viacerých vysokých školách a univerzitách. Spojenie je zabezpečené prímestskou autobusovou a vlakovou hromadnou dopravou.

3.1.3 Zdravotníctvo

Zdravotnícka starostlivosť v obci má nadštandardnú úroveň. Priamo v centre obce sa nachádza zdravotné stredisko, kde sa nachádzajú ambulancie:

- praktického lekára pre dospelých – MUDr. Marcela Fuchsová
- detského lekára – MUDr. Ingrid Tischlerová
- gynekologická ambulancia – MUDr. Ján Reháč.

Zubná ambulancia – MUDr. Pišček sa nachádza Polyfunkčnom dome v Skalitom č.

Ambulantnú starostlivosť v obci využívajú aj obyvatelia okolitých obcí.

V obci je tiež lekáreň sv. Vavrinca, čím je výrazne skrátaná a zjednodušená dostupnosť základných liekov a ďalšieho zdravotníckeho materiálu obyvateľov.

V okresnom meste Čadca, ktoré je vzdialené od Skalitého 14 km, sa nachádza nemocnica s poliklinikou, ktorá poskytuje ďalšiu špecializovanú starostlivosť na základe odporúčania praktického lekára a ostatné špecializované ambulancie.

Rýchlu zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje ambulancia rýchlej zdravotnej pomoci a ambulancia rýchlej lekárskej pomoci z Čadce. Leteckú záchrannú zdravotnú službu pre celý okres Čadca zabezpečuje letecká spoločnosť so sídlom v Žiline.

3.1.4 Bývanie

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 bolo v obci 1 262 domov, z toho 1 127 trvalo obývaných a 133 neobývaných, z toho 26 určených na rekreáciu. Z celkového počtu 1 253 trvalo obývaných bytov bolo 1 220 bytov v rodinných domoch a 33 v bytových domoch.

Charakteristika a prognóza bytového fondu

Ukazovateľ	2001	2006	2020
Počet obyvateľov	5063	5156	5400
Počet bytov	1253	1290	1497
Počet osôb na jeden byt	4,04	4,00	3,61
Počet bytov na 1000 obyvateľov	247,48	250,19	277,22

Zdroj: Štatistický úrad SR

Podľa odborných odhadov vo vyspelých štátoch Európy pripadá viac ako 400 bytov na tisíc obyvateľov, v Slovenskej republike v súčasnosti je okolo 1 700 000 trvalo obývaných bytov, t.j. na 1 000 obyvateľov pripadá cca 310 trvalo obývaných bytov. V obci Skalité sa tento ukazovateľ v roku 2001 pohyboval na úrovni 247 bytov na 1000 obyvateľov. Počet osôb na jeden byt bol 4,04. Ako z porovnania ukazovateľov vyplýva štandard bytového fondu obce mierne zaostáva za úrovňou okresu (3,69), kraja (3,42) a taktiež za úrovňou Slovenskej republiky (3,22).

Sociálnu politiku v oblasti sociálneho bývania realizuje štát pomocou verejného sektora, predovšetkým pomocou obcí. Štát je povinný zabezpečiť dostupnosť bývania pre všetky skupiny občanov a teda aj občanov s nízkymi príjmami a sociálne ohrozených občanov a marginalizované rómske komunity.

Pre skupiny obyvateľstva treba vytvárať podmienky najmä v sociálnom bývaní zodpovedajúceho štandardu, alebo v prípade niektorých špecifikovaných sociálne ohrozených či vylúčených skupín v rôznych zariadeniach sociálnych služieb, v ktorých je poskytovaná sociálna alebo zdravotná starostlivosť a sú zabezpečené aj iné služby v závislosti od druhu a účelu zariadenia.

Pre skupiny občanov, sociálne ohrozené či vylúčené skupiny obyvateľstva je bývanie riešené zariadeniami sociálnych služieb – domovy dôchodcov, domovy sociálnych služieb, útulky atď., ktorých prioritou je poskytovanie sociálnych služieb.

Do kategórie sociálneho bývania možno zahrnúť:

- nájomné byty vo verejnom nájomnom bytovom sektore vrátane malometrážnych bytov
- byty iné formy bývania pre domácnosti s nízkymi príjmami a skupiny so špecifickými potrebami
- byty nižšieho štandardu pre neplatičov nájomného a pre marginalizované skupiny obyvateľstva
- byty pre bývanie starších ľudí

Obec Skalité vlastní 35 nájomných bytov, ktoré je možné poskytnúť občanovi, ktorým je:

- fyzická osoba, ktorej mesačný príjem a mesačný príjem osôb s ňou bývajúcich, neprevyšuje trojnásobok životného minima platného k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka, príjmy sa posudzujú spoločne
- mladá rodina, v ktorej je aspoň jeden z manželov ku dňu podpísania nájomnej zmluvy mladší ako 35 rokov veku a spĺňa podmienky príjmu
- občan s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorého mesačný príjem neprevyšuje štvornásobok životného minima,
- fyzická osoba, ktorá zabezpečuje spoločenské, ekonomické a sociálne potreby obce, najmä školské, kultúrne, zdravotnícke a bezpečnostné alebo fyzickej osobe užívajúcej nájomný byt vrátený oprávnenej osobe podľa osobitných predpisov, pričom však podiel takto prenajatých bytov nemôže presiahnuť 10% bytov, najmenej však 1 byt,
- fyzická osoba, ktorej ubytovanie súvisí s vytváraním nových pracovných miest v území a obstaranie bytov súvisí s realizáciou významnej investície, pričom podiel takto prenajatých bytov nemôže presiahnuť 40 % bytov.

V súčasnej dobe prebieha v obci výstavba ďalších dvoch bytových domov, v časti obce Cupeľ. Postavených bude 8 jednoizbových a 14 trojizbových bytov. Výsledkom bude vytvorenie ďalších možností pre bývanie obyvateľov.

3.1.5 Nezamestnanosť

Nezamestnanosť v obci Skalité je do značnej miery ovplyvnená geografickým umiestnením obce na hraniciach s Poľkou a v blízkosti hraníc s Českou republikou. Priamo v obci je možné zamestnať sa najmä v železničnej doprave, školstve a samospráve. Obyvatelia majú možnosť zamestnať sa:

- v okresnom meste Čadca
- v krajskom meste Žilina
- v blízkej Poľskej a Českej republike
- v iných obciach v blízkosti obce Skalité
- veľká časť obyvateľstva dochádza za prácou do iných štátov Európskej únie

Vývoj ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce Skalité

	2005	2006	2007	2008	1. polrok 2009
Nezamestnaní	188	158	109	98	196
Podiel z EaO	7,94	6,67	4,60	4,14	8,28

Zdroj: ÚPSVaR Čadca

Údaje v tabuľke sú vypočítané ako podiel k ekonomicky aktívnemu obyvateľstvu v roku 2001, kedy bolo vo obci Skalité 2366 ekonomicky aktívnych obyvateľov.

Nezamestnanosť v obci za posledné roky mierne klesala. Pozitívny trend sa pozastavil v poslednom roku, kedy na nárast nezamestnanosti v obci a celom regióne mala vplyv svetová hospodárska kríza.

3.1.6 Sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľov a sociálne ohrozené skupiny obyvateľov

Úlohou sociálnej práce je zabezpečiť služby pre sociálne znevýhodnených občanov, ohrozených sociálnym vylúčením.

Medzi sociálne ohrozené skupiny patria najmä:

- seniori, čiže obyvatelia v post-produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov)
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny v ktorých žijú
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život

Medzi sociálne znevýhodnené skupiny občanov patria:

- občania, ktorí v dôsledku nízkej úrovne vzdelania a kvalifikácie vykonávajú iba príležitostné pomocné práce, prípadne sú bez zamestnania
- ľudia s fyzickým alebo mentálnym postihnutím
- mládež po ukončení ústavnej alebo ochrannnej výchovy
- starí ľudia, osamelí rodičia s deťmi a mnohohodné rodiny
- občania marginalizovanej rómskej komunity

Analýza potrieb sociálne znevýhodnených skupín

Vo všeobecnosti možno sociálne znevýhodnené skupiny v obci Skalité rozdeliť do nasledovných skupín:

Sociálne znevýhodnená skupina	Súčasný stav	Potreby
Seniori	Nie sú združení v žiadnej organizácii, obec poskytuje opatrovateľskú službu	Opatrovateľská služba, zabezpečenie stravovania, prepravy, využitie voľného času, dobudovanie domovu dôchodcov
Nezamestnaní	Najrizikovejšou skupinou sú nezamestnaní znevýhodnení UoZ (vek a dĺžka nezamestnanosti)	Poradenstvo a sprostredkovanie zamestnania, vytvorenie systému vzdelávania a rekvalifikácie
Deti a mládež	Aktivity pre deti a mládež organizujú obec Skalité, základné školy a materské školy a spolok Spoločenstvo mládeže o.z.	Rekonštrukcia ZŠ a materskej školy, preventívne opatrenia, organizovanie súťažných, športových a kultúrnych podujatí
Mladé rodiny a osamelí rodičia	Poskytovanie sociálnej pomoci mladým rodinám, fungujúca materská škola v obci, nájomné bývanie	Výstavba a dostavba nájomného bývania v obci a inžinierskych sietí, rekonštrukcia zdravotného strediska
Sociálne znevýhodnení v dôsledku zdravotného postihnutia	Poskytovanie sociálnych služieb	Pomoc a sprostredkovanie zamestnania, vytvorenie systému vzdelávania a rekvalifikácie, rekonštrukcia zdravotného strediska

3.1.7 Poskytovatelia sociálnych služieb v obci Skalité

Poskytovateľmi sociálnych služieb v obci sú najmä:

1. Obyvatelia obce a rodinní príslušníci

Každý občan je za svoju sociálnu situáciu zodpovedný sám. Sociálna situácia má byť riešená predovšetkým v rodinnom prostredí občana, prípadne jeho blízkych rodinných príslušníkov. Ak občan nie je schopný riešiť vzniknutú nepriaznivú sociálnu situáciu samostatne, môže požiadať o pomoc inštitúcie verejnej správy, prípadne iné FO alebo PO.

2. Obec

Úloha obce, ako poskytovateľa sociálnej pomoci na najnižšej úrovni samosprávy vychádza z 2 kľúčových zákonov a to zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, ktorý upravuje povinnosť obce podieľať sa riešení sociálnej situácie občanov a zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Z.z. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje spôsob poskytovania pomoci.

Ak sa občan ocitne v sociálnej núdzi, napríklad z dôvodu dlhotrvajúcej choroby, zdravotného postihnutia, či straty prístrešia sa dostane do zložitej životnej situácie, ktorú sám nedokáže prekonať, preberá zodpovednosť obec, v ktorej je jeho trvalé bydlisko.

Pod sociálnymi službami, ktoré poskytuje obec rozumieme:

- opatrovateľskú služby

- prepravnú službu
- spoločné stravovanie
- starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb
- sociálnu pôžičku.

Obec Skalité za účelom poskytovania sociálnej starostlivosti zriadila Komisiu sociálnu, zdravotnú a bytovú, ktorá rozhoduje o poskytnutí druhu sociálnej služby občanovi, ktorý si o ňu požiada.

Uznesením OZ obce Skalité dňa 1.4.2007 vstúpilo do platnosti VZN o poskytovaní opatrovateľskej služby a o úhradách za opatrovateľskú službu. Opatrovateľskú službu možno poskytovať:

- a) občanovi, ktorí pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, nevyhnutných prác v domácnosti alebo kontaktu so spoločenským prostredím, najmä sprievodcom tlmočením v posunkovej reči a predčítaním
- b) dieťaťu do skončenia povinnej školskej dochádzky ak osobnú, celodennú a riadnu starostlivosť o dieťa nemôžu z vážnych dôvodov poskytovať alebo zabezpečiť rodičia alebo občan, ktorý prevzal takéto dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu
- c) ak sa jednej matke súčasne narodili tri a viac detí alebo v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá a to do dovŕšenia troch rokov veku detí.

Opatrovateľská služba sa poskytuje prednostne v byte občana.

Deti, ktoré sú schopné samy sa živiť, sú povinné zabezpečiť svojim rodičom slušnú výživu, ak to potrebujú.

Občanovi, ktorý sa ocitol v sociálnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, môže obec poskytnúť jednorazovú dávku sociálnej pomoci na mimoriadne výdavky a to najmä na:

1. nákup nevyhnutného ošatenia a obuvi
2. zabezpečenie časového cestovného lístka na MHD pre nezaopatrené dieťa
3. úhradu poplatkov na školské a mimoškolské aktivity nezaopatreného dieťaťa, úhradu doplatku za lieky, špeciálny zdravotný materiál, úhradu odborného zdravotného ošetrovania a cestovných nákladov spojených s vyšetrením v zdravotníckom zariadení mimo miesta trvalého bydliska v prípade osobitne závažného ochorenia občana v sociálnej núdzi alebo jeho rodinného príslušníka, ktorý sa s ním spoločne posudzuje
4. nákup základného vybavenia domácnosti, najmä: posteľ, stôl, stolička, skriňa, varič, sporák, vykurovacie teleso, palivo, práčka, periny, posteľná bielizeň a bežný kuchynský riad
5. náklady spojené s pohrebom.
6. pri živelných pohromách

V roku 2009 poskytuje obec Skalité opatrovateľskú službu 19 osobám, v tomto roku si o ňu požiadali 2 občania. V roku 2008 boli zaevidované 4 žiadosti o poskytnutie opatrovateľskej služby.

Obec v oblasti poskytovania sociálnej pomoci môže spolupracovať s inými subjektami ako VÚC, alebo iné obce. Môže tiež v rámci svojej pôsobnosti vytvárať partnerstvá v tejto oblasti.

3. Fyzické a právnické osoby

V obci Skalité sa nenachádza žiadne zariadenie sociálnych služieb, pričom v roku 2008 bolo podaných 5 žiadostí o umiestnenie do domova dôchodcov a v roku 2009 5 žiadostí o umiestnenie. V roku 2008 nebol v opatrovateľskom zariadení umiestnený žiadny občan, v roku 2009 boli umiestnení traja občania z obce Skalité.

Sociálnu pomoc obyvateľov zabezpečujú predovšetkým rodinní príslušníci.

V blízkosti obce sa nachádza niekoľko Domovov dôchodcov a domovov sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľom je vyšší územný celok a súkromný sektor.

Domovy dôchodcov a domovy sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK

Názov	Kapacita	Forma pobytu	Adresa ZSS
DD,DSS dosp.	113	Celoročný	Horelica 107, Čadca
DD,DSS dosp.	160	Celoročný	M.R.Štefánika 2533, Čadca
DD,DSS dosp.	74	Celoročný	Hviezdoslavova 918, Čadca
DD,DSS dosp.	16	Celoročný	Vysoká nad Kysucou 286
DD,DSS deti, dosp.	140	Celoročný	Oščadnica 1464
DD,DSS deti, dosp.	30	Celoročný	Horelica 18, Čadca

Zdroj: Úrad ŽSK

V zriaďovateľskej pôsobnosti obce je v okrese Čadca Domov s opatrovateľskou službou v Krásne nad Kysucou a Domov dôchodcov v Makove.

V rámci súkromného sektora pôsobí v okrese Čadca viacero súkromných poskytovateľov sociálnych služieb:

- Občianske združenie LUMEN, stredisko pomoci je zariadením núdzového bývania, je kombinované zariadenie s krízovým strediskom (kapacita zariadenia je 30 miest)
- Dom sv. Alžbety Zákopčie je nezisková organizácia, ktorá poskytuje služby pre seniorov (kapacita zariadenia je 13 miest)
- Diecézna charita Nitra
- Občianske združenie NÁRUČ, pomoc deťom v kríze
- Slovenský červený kríž

4. Štát

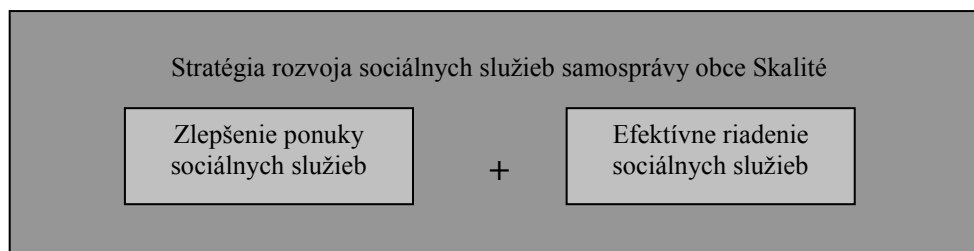
Štát rieši problematiku poskytovania sociálnych služieb prostredníctvom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, ako aj inými FO alebo PO zriadenými orgánom štátnej správy. Určuje predovšetkým pravidlá poskytovania, dáva finančné príspevky, ak si to situácia vyžaduje a vydáva zákony a iné predpisy v oblasti poskytovania sociálnej pomoci.

4. SWOT analýza sociálnych služieb obce Skalité

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - poloha obce v blízkosti okresného mesta Čadca - poloha obce v blízkosti hraníc s Českou a Poľskou republikou - existujúci vzdelávací systém pre deti v obci od materskej školy po ukončenie povinnej školskej dochádzky - kvalitne poskytovaná zdravotná starostlivosť v obci - kvalitne poskytované sociálne služby v obci, existencia peňažnej výpomoci - existencia nájomného bývania v obci - fungujúca sieť opatrovateľskej služby v obci - vypracovaný systém poskytovania pomoci, zriadenie Komisie sociálnej, zdravotnej a bytovej - tradičné rodinné vzťahy v obci - existencia spolkov a združení pôsobiacich v obci - výhodná dopravná dostupnosť obce - kvalitne organizované hudobné, kultúrne a športové podujatia a uchovávanie hodnôt a tradícií v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - relatívne vysoký podiel obyvateľov ohrozených sociálnych vylúčením, ktorí si svoj nepriaznivý stav spôsobili sami - obmedzený rozpočet obce - neexistencia domovu dôchodcov v obci - potreba rekonštrukcie zdravotného strediska v obci - potreba rekonštrukcie ZŠ - nedostatočný počet nájomných bytov - nedostatočná prevencia proti kriminalite a drogovým závislostiam mládeže - nízka možnosť obyvateľov zamestnať sa priamo v obci - vysoký podiel odchodu mladých za vyšším vzdelaním a zamestnaním z obce - neexistencia organizovaného spoločného stravovania v obci - neexistencia útulku ani iného krízového strediska v obci
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie príjmu občanov a zlepšenie zamestnanosti z dôvodu katastrálnej polohy obce, migrácia občanov v rámci EÚ - využívanie služieb iných subjektov poskytujúcich sociálne služby - existujúci systém sociálnych služieb a sociálnych dávok na jednotlivých úrovniach verejnej správy - existencia súkromného sektora pôsobiaceho v oblasti poskytovania sociálnych služieb - existencia spolupráce s inými obcami a vyšším územným celkom - zvýšená podpora rodiny zo strany štátu 	<ul style="list-style-type: none"> - nízky nárast obyvateľstva a s tým spojený vyšší podiel staršieho obyvateľstva - nepriaznivý ekonomický vývoj - zvyšujúca sa nezamestnanosť, a s tým spojený znižujúci sa príjem obyvateľstva - zvyšujúci sa podiel rodín s malými deťmi, ktoré majú iba jedného živeľa - vysoká investičná náročnosť projektov spojená s poskytovaním sociálnych služieb - rast cien potravín, základných surovín a materiálu z dôvodu nepriaznivej ekonomickej situácie

5. Návrh rozvoja sociálnych služieb

Úspešnosť stratégie bude závisieť nie len od výšky finančných prostriedkov vyčlenených pre sociálnu oblasť, ale tiež od spolupráce subjektov zo všetkých troch sektorov (verejný, súkromný, mimovládny).

Komunitný plán sociálnych služieb obce Skalitzé zohľadňuje, že:

- dominantnú úlohu pri dlhodobom riešení svojej sociálnej situácie má občan a jeho rodina,
- úlohou samosprávy je nie len poskytovať sociálne služby dané zákonom, ale aj vytvoriť podmienky pre fungovanie siete sociálnych služieb založenej na reálnom dopyte a adresnom uspokojení potrieb občanov.

5.1 Vízia obce Skalitzé

Občania v obci Skalitzé chcú žiť pokojným rodinným životom, na území, v ktorom panujú dobré medziľudské vzťahy. Sociálne služby v obci a ich kvalita budú na vysokej úrovni, starobu ľudia prežívajú dôstojne, deti a mladí ľudia chcú mať dostatok príležitosti na svoj zmysluplný rozvoj a realizáciu. Ich zdravie bude zabezpečené v požadovanej kvalite. Občania sa aktivujú v spolkoch a združeniach vďaka čomu je ich život zaujímavý a zmysluplný. Občania, ktorí potrebujú pomoc, majú reálnu možnosť vyriešiť každú svoju životnú situáciu. Obec Skalitzé je pre svojich obyvateľov domovom.

5.2 Financovanie sociálnych služieb

Zabezpečenie sociálnej pomoci občanovi, ktorý je na ňu odkázaný, sa v súčasnosti dá dosiahnuť iba viaczdrojovým modelom financovania. Zdroje financovania je možné rozdeliť do dvoch skupín:

1. obligatórne zdroje financovania (legislatívne garantované)
 - rozpočet miest, obcí a samosprávnych krajov
 - úhrada od klientov
 - úhrada od zdravotných poisťovní.
2. fakultatívne zdroje financovania (nesystémové zdroje financovania, ktoré majú doplnkový, jednorázový alebo účelovo viazaný charakter)
 - sponzorské dary a príspevky
 - podiely výnosov hier a lotérií
 - vecné a finančné dary klientov a rodinných príslušníkov
 - vlastná doplnková ekonomická činnosť

- fondy Európskej únie, ministerské a iné nadačné granty
- zdroje zahraničnej pomoci a iné.

Obec Skalité v rozpočte na rok 2009 vyčlenila finančné prostriedky pre sociálnu oblasť vo výške 65 956 EUR, čo predstavuje 1,8 % z celkového rozpočtu obce na tento rok. Predpokladané príjmy obce za opatrovateľskú službu sú 8 298,- EUR.

Rozpočet obce Skalité na rok 2009 pre oblasť sociálnych služieb

Položka	Návrh rozpočtu v €
Celkovo	65 956,-
Opatrovateľská služba	47 202,-
Pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi	11 119,-
Z toho Dávky v hmotnej núdzi	5 809,-
Z toho Pozostalí	166,-
Dávky sociálnej pomoci	5 643,-
Aktivačné práce	5 310,-
Dotácie na žiakov v predškolskom a školskom veku	7 635,-

Zdroj: ObÚ Skalité

Mimorozpočtové zdroje

Možnosti financovania sociálnej oblasti z cudzích zdrojov sú nasledovné:

a) Národný strategický a referenčný rámec SR na roky 2007 – 2013

Regionálny operačný program

- Prioritná os 2: Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnej ochrany a sociálnej kurately

Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia

- prioritná os 1: Podpora rastu zamestnanosti
- prioritná os 2: Podpora sociálnej inklúzie

Operačný program Vzdelávanie

- prioritná os 2: Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja ľudských zdrojov
- prioritná os 3: Podpora vzdelávania osôb s osobitnými vzdelávacími potrebami

b) Programy bilaterálnej spolupráce

EHP a Nórsky finančný mechanizmus

- oblasť podpory: Zdravie a starostlivosť o deti

Švajčiarsky finančný mechanizmus

- oblasť podpory: Ľudský a sociálny rozvoj

c) Programy európskeho spoločenstva zamerané na sociálnu politiku

PROGRES 2007 – 2013: Program spoločenstva zameraný na zamestnanosť a sociálnu solidaritu. Je spravovaný Európskou komisiou, Generálnym riaditeľstvom pre zamestnanosť a sociálne veci a rovnosť príležitosti. Cieľom programu je pomoc pri vytváraní a realizácii sociálnej politiky a politiky zamestnanosti.

Európsky fond prispôsobenia sa globalizácii (EGF) – Je spravovaný Európskou komisiou, Generálnym riaditeľstvom pre zamestnanosť a sociálne veci a rovnosť príležitosti. Financuje

služby s individuálnym prístupom pri prepustených pracovníkov, napr. pomoc pri profesionálnom vývoji, pri hľadaní zamestnania, pri začatí podnikania.

DAHPNE III. 2007 – 2013: Je spravovaný európskou komisiou, Generálnym riaditeľstvom pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť. Prispieva k boju proti domácemu násiliu, k ochrane detí, mladých ľudí a žien pred všetkými formami násilia.

Európsky fond pre utečencov – Je spravovaný Ministerstvom vnútra SR. Podporuje opatrenia, ktoré sa týkajú podmienok prijatia a azylového konania, integrácie osôb, ktorých pobyt má trvalý a stály charakter, dobrovoľný návrat osôb, ak nezískajú stále občianstvo.

d) Fondy a nadácie

Fond sociálneho rozvoja (FSR) – sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

Na území SR pôsobí množstvo fondov a nadácií, ktoré sa zaoberajú sociálnou problematikou.

e) Regionálne a lokálne fondy

Dotčný program Žilinského samosprávneho kraja - Poskytnutie finančného príspevku obci a fyzickej osobe podľa § 71 ods. 1 písm. e zákona NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, ak je to v súlade s potrebami obyvateľov ŽSK.

f) Dotácie poskytované Ministerstvom financií SR

Dotácia na individuálne potreby obcí, poskytovaná podľa Výnosu MF SR z 9. 12. 2005 č. 26825/2005 – 441 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MF SR, slúži na riešenie havarijného stavu na majetku obce.

Dotácie z lotérií, poskytované podľa zákona č. 171/2005 Z.z. o hazardných hrách, slúžia na vykonávanie všeobecne prospešných služieb.

g) Dotácie poskytované Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Výnos MPSVaR SR z 5. 12. 2007 č. 29775/2007-II/1 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVaR SR, § 2 dotácia na podporu rozvoja sociálnych služieb a na výkon opatrení sociálnej ochrany detí a sociálnej kurately.

6. Programová časť

Programová časť strednodobého plánu rozvoja sociálnych služieb bola vypracovaná na základe analýzy východiskového stavu a SWOT analýzy.

Úloha:

Obci je zákonom daná ale aj morálne určená povinnosť starať sa o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich občanov. Túto povinnosť zabezpečí dôsledným plnením tohto dokumentu v spolupráci s ostatnými účastníkmi sociálnych vzťahov.

6.1 Stratégia rozvoja sociálnych služieb na 10 rokov

Strategické cieľ:

Zabezpečiť pre všetkých obyvateľov obce Skalité kvalitný a dôstojný život, starším obyvateľom dôstojnú starobu a vytváranie podmienok pre všestranný rozvoj detí a mládeže. Spolupráca a vzájomná pomoc občanov sú samozrejmosťou.

Špecifické ciele:

Pre naplnenia vízie obce Skalité v oblasti rozvoja sociálnych služieb si obec stanovuje nasledovné ciele na obdobie 2009-2019:

1. Zachovanie kvality života a trvalo udržateľného rozvoja v obci Skalité
2. Zabezpečenie kvalitných sociálnych služieb občanom
3. Rozvoj kultúrnych, spoločenských, športových a sociálnych hodnôt v obci
4. Cezhraničná a regionálna spolupráca

Špecifický cieľ 1: Zachovanie kvality života a trvalo udržateľného rozvoja v obci Skalité

Priorita 1: Zachovanie kvality životného prostredia

Aktivita 1: Údržba verejného priestranstva

Aktivita 2: Ochrana zdravia a bezpečnosti občanov, predchádzanie vzniku havarijných udalostí

Aktivita 3: Aktívna účasť pri zabezpečovaní bezpečnej cestnej premávky

Aktivita 4: Ochrana životného prostredia

Priorita 2: Zachovanie infraštruktúry v obci

Aktivita 1: Spolupráca so spoločnosťami cestnej a železničnej dopravy pri zachovávaní dopravného spojenia obce

Aktivita 2: Dokončenie projektu „Dodávka pitnej vody a odkanalizovanie Horných Kysúc“

Aktivita 3: Dostavba inžinierskych sietí k rodinným domom a bytovým domom

Aktivita 4: Výstavba a údržba miestnych komunikácií v obci

Aktivita 5: Dobudovanie a údržba inžinierskych sietí

Aktivita 6: Rekonštrukcia a posilnenie elektrickej siete, modernizácia verejného osvetlenia

Priorita 3: Podpora podnikateľského sektora

Aktivita 1: Vytvorenie priaznivých podmienok pre vznik a prevádzku podnikov, obchodov a služieb

Aktivita 2: Podpora začínajúcim podnikateľom a podpora podnikov zvyšujúcich zamestnanosť v obci

Aktivita 3: Vytvorenie priaznivých podmienok pre rozvoj služieb v obci

Špecifický cieľ 2: Zabezpečenie kvalitných sociálnych služieb občanom

Priorita 1: Vzdelávanie a prevencia

Aktivita 1: Zachovanie kvality škôl v obci

Aktivita 2: Zachovanie materskej školy v obci

Aktivita 2: Podpora a rozvoj informačných technológií a napojenia občanov na internet

Aktivita 3: Rekonštrukcia a oprava budovy Materskej školy Ústredie

Aktivita 4: Realizácia pripraveného projektu rekonštrukcie Základnej školy a materskej školy Kudlov

Priorita 2: Zdravotníctvo

Aktivita 1: Rekonštrukcia objektu zdravotného strediska a doplnenie technického vybavenia

Aktivita 2: Udržiavanie kvality poskytovania zdravotných služieb v obci

Aktivita 3: Zachovanie dostupnosti kvality zdravotníckych služieb všetkým občanom

Priorita 3: Sociálne služby

Aktivita 1: Poskytovanie opatrovateľskej služby

Aktivita 2: Poskytovanie stravovacej služby

Aktivita 3: Poskytovanie prepravnej služby

Aktivita 4: Poskytovanie nájomného bývania

Aktivita 5: Poskytovanie príspevku na pomoc v čase nepriaznivej sociálnej situácie

Aktivita 6: Vedenie evidencie a spolupráca s ostatnými orgánmi verejnej správy, fyzickými a právnickými osobami, neziskovými organizáciami a ostatnými subjektami pri riešení sociálnej situácie občanov

Aktivita 7: Aktívna pomoc obce týraným deťom a rodinám s malými deťmi

Aktivita 8: Vytvorenie krízovej záchrannej siete obyvateľom obce, spolupráce s inými organizáciami – útulok, nocľaháreň a pod.

Aktivita 9: Prevencia detí a mládeže

Aktivita 10: Rekonštrukcia budovy bývalých kasární na Dom penzión dôchodcov

Aktivita 11: Podpora vzdelávania a rekvalifikácie nezamestnaných občanov

Špecifický cieľ 3: Rozvoj kultúrnych, spoločenských, športových a sociálnych hodnôt v obci

Priorita 1: Kultúra

Aktivita 1: Rekonštrukcia objektu kultúrneho domu

Aktivita 2: Organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí

Aktivita 3: Aktívna účasť detí a mládeže na tvorbe kultúrnych podujatí za účelom prevencie

Aktivita 4: Zachovávanie tradičných zvykov a remesiel z obce

Aktivita 5: Podpora činností umeleckých súborov a spolkov a dobrovoľných kultúrno-spoločenských a športových organizácií

Priorita 2: Šport

Aktivita 1: Organizovanie športových podujatí

Aktivita 2: Podpora detských a mládežníckych športových družstiev

Aktivita 3: Rekonštrukcia objektov v areály Cirkevnej základnej školy sv. Andreja-Svorada a Benedikta, ich materiálne a technické vybavenie, výstavba telocvične

Priorita 3: Sociálne hodnoty

Aktivita 1: Rešpektovanie tradičných sociálnych a morálnych hodnôt v obci Skalité,

Aktivita 2: Zachovanie dobrých rodinných a susedských vzťahov v obci

Strategický cieľ 4: Cezhraničná a regionálna spolupráca

Priorita 1: Regionálna spolupráca

Aktivita 1: Spolupráca s ostatnými orgánmi a inštitúciami verejnej správy v oblasti poskytovania sociálnych služieb v regióne

Aktivita 2: Spolupráca s poskytovateľmi sociálnych služieb a sociálnej pomoci v regióne

Aktivita 3: Spolupráca s ostatnými obcami a VÚC

Aktivita 4: Organizovanie spoločných kultúrnych, spoločenských a športových podujatí

Priorita 2: Cezhraničná spolupráca

Aktivita 1: Spolupráca obcami a regiónmi v Poľskej a Českej republike

Aktivita 2: Organizovanie spoločných kultúrnych, spoločenských a športových podujatí

Aktivita 3: Zachovávanie tradičných medziludských a priateľských vzťahov

6.2 Hlavné aktivity rozvoja sociálnych služieb na najbližšie obdobie 4 rokov

Obec Skalité si na obdobie nasledujúcich 4 rokov stanovila dosiahnuť zabezpečenie rozvoja sociálnych služieb na úroveň potrebnú pre odstránenie momentálnych neodkladných potrieb občanov obce.

Aktivita 1: Rekonštrukcia budovy bývalých kasární na Domov sociálnych služieb a Zariadenie pre seniorov

Vybudovaním DSS a Zariadenia pre seniorov formou prestavby objektu bývalých kasární by obec vyriešila situáciu neexistencie stálej stacionárnej služby pre seniorov v obci.

Zodpovednosť: obec Skalité

Finančné zdroje: fondy EÚ, obec Skalité, ŽSK

Predpokladané náklady: 2 mil EUR

Predpokladaný termín realizácie: 2010 - 2011

Aktivita 2: Možnosti vzdelávania sa a relaxácie pre občanov ohrozených nezamestnanosťou a sociálnou exklúziou

Zabezpečiť fungujúci systém vzdelávacích a rekvalifikačných aktivít.

Zodpovednosť: obec Skalité

Finančné zdroje: fondy EÚ, MŠ SR, MPSVaR SR, obec Skalité, ŽSK

Predpokladané náklady:

Predpokladaný termín realizácie: priebežne

Aktivita 3: Vytváranie podmienok pre rozvoj občianskeho, duchovného, kultúrneho a športového života obce

Zodpovednosť: obec Skalité

Finančné zdroje: obec Skalité, ŽSK, fondy EÚ, a iné nadácie

Predpokladané náklady: bez určenia

Predpokladaný termín realizácie: priebežne

Aktivita 4: Služby občanom – vytváranie podmienok pre vznik, uchovanie, obnovu a rozvíjanie služieb v obci

Zodpovednosť: obec Skalité

Finančné zdroje: obec Skalité, podnikateľské subjekty

Predpokladané náklady: bez určenia

Predpokladaný termín realizácie: priebežne

6.3 Implementácia, monitorovanie a aktualizácia

Pri implementácii navrhnutých rozvojových aktivít Komunitného plánu sociálnych služieb sú možné riziká:

- zlyhanie zapojenie jednotlivých stratégií, v ktorých sa doplnkovo rieši problematika cieľových sociálnych skupín občanov
- neefektívne využívanie viaczdrojového financovania
- nedostatok finančných zdrojov na kofinancovanie projektov u poskytovateľov sociálnych služieb
- insolventnosť klientov.

Strategické plánovanie obce je nepretržitý proces zabezpečovania rovnováhy medzi cieľmi a možnosťami obce v neustále meniacom sa prostredí. Účelom strategického plánovania je stanoviť ciele a spôsob ich dosiahnutia.

Realizácia Komunitného plánu sociálnych služieb obce Skalité bude pozostávať z vykonávania aktivít navrhnutých v akčnom pláne, ktorý sa bude priebežne aktualizovať.

7. Záver

Na účel predchádzania vzniku alebo zhoršeniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov utvára obec Skalité podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Jej cieľom je obnova alebo rozvoj fyzických, mentálnych a pracovných schopností osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti.

Pri riešení sociálnej situácie občanov je nevyhnutná predovšetkým angažovanosť občanov navzájom a ich pomoc tak v rámci rodinných vzťahov, ako aj medziľudských vzťahov v rámci obce, ktorí sú súčasne najslabším článkom poskytovateľov služieb v obci. Plnenie cieľov tohto dokumentu je preto veľká úloha pre všetkých partnerov obcou počnúc, cez obyvateľov, súkromných podnikateľov, vyššie územné celky až po štát.

7.1 Proces tvorby a schvaľovania komunitného plánu

Komunitný plán obce Skalité vypracovala Regionálna rozvojová agentúra Kysuce v spolupráci s obcou Skalité a ostatnými dotknutými inštitúciami.

Proces prerokovania návrhu Komunitného plánu sociálnych služieb obce Skalité prebieha na úrovniach:

1. Komisia sociálna, zdravotná a bytová
2. Obecné zastupiteľstvo

Proces schvaľovania:

Po prerokovaní stanovísk, pripomienok a odstránení rozporov na všetkých úrovniach schvaľuje Komunitný plán sociálnych služieb obce Skalité obecné zastupiteľstvo.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Skalité na roky 2010 -2020 bol schválený Uznesením Obecného zastupiteľstva v Skalitom č. 4/2010 zo dňa 3. 2. 2010.

PaedDr. Andrea Šimurdová
starostka obce

Skalité, február 2010

Použité zdroje

- Štatistický úrad SR, Sčítanie obyvateľov, domov a bytov SR 2001
- ÚPSVaR v Čadci, Údaje o počte nezamestnaných v okrese Čadca
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Skalité 2007 – 2013
- Územný plán obce Skalité